

zaaknummer 2010 T 203

datum 13 oktober 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[xxxx],
geboren op [xxxx],
wonende te [xxxx]
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. [xxxx], advocaat te [xxxx],

tegen:

[xxxx],
geboren op [xxxx],
wonende te [xxxx],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
juridisch adviseur: mr. [xxxx], advocaat te [xxxx].

1. De procedure

Het klaagschrift dateert van 9 februari 2011. Op 2 mei 2011 is bij Hulp en Recht een verweerschrift ingekomen van aangeklaagde. Op 12 september 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden. Klagster is verschenen met haar vertrouwenspersoon [xxxx] en haar hierboven genoemde juridisch adviseur. Aangeklaagde is verschenen met [xxxx] en zijn hierboven genoemde juridisch adviseur. Klagster en aangeklaagde zijn buiten elkaars aanwezigheid gehoord. De juridisch adviseur van klagster is - met toestemming van (de juridisch adviseur van) aangeklaagde - aanwezig geweest bij het verhoor van aangeklaagde. Bij aanvang van dat verhoor heeft de voorzitter in het kort verslag gedaan van wat de Klachtencommissie met klagster had besproken. Naar aanleiding van de hem desgevraagd toegezonden aantekeningen van de griffier van de zitting heeft de juridisch adviseur van aangeklaagde de Klachtencommissie op 7 oktober 2011 een e-mail gestuurd.

2. De klacht

2.1. Klaagster verrichtte in de loop van [xxxx]-[xxxx] in toenemende mate diverse werkzaamheden in de parochie van de [xxxx] te [xxxx] waarvan aangeklaagde destijds pastoor was. Tevens zijn in deze periode haar zoon [xxxx] en haar dochter [xxxx] door aangeklaagde gedoopt. Klaagster is in januari [xxxx] bevallen van een doodgeboren dochter, [xxxx]. Aangeklaagde was een van de eersten die belde na het overlijden van [xxxx] en hij heeft haar begrafenis verzorgd. Toen de relatie van klaagster met haar echtgenoot enige tijd later (weer) verslechterde, zocht klaagster hulp voor haar huwelijksproblemen bij aangeklaagde. Aangeklaagde was inlevend. De aandacht die klaagster van hem kreeg was haar zeer welkom. Door de werkzaamheden die klaagster voor de parochie verrichtte kreeg zij frequenter contact met aangeklaagde. Mede door de extra aandacht die hij haar gaf, ontstond een nabije en vertrouwelijke relatie tussen beiden.

2.2. In [xxxx] werd klaagster verliefd op aangeklaagde en schreef dit in een brief aan hem. Aangeklaagde belde klaagster naar aanleiding hiervan op en zei "Ik heb je brief gelezen, lieve schat. Ik hou ook veel van jou, maar het is beter dat wij vrienden blijven". Door dit gesprek kreeg klaagster het gevoel dat aangeklaagde zich geveid voelde door haar bekentenis. Zij kreeg het gevoel dat zij een heel speciaal plekje in het hart van aangeklaagde had. Klaagster stuurde ook liefdesgedichten naar aangeklaagde. Aangeklaagde hield naar aanleiding van een en ander het contact niet af. Integendeel, klaagster en aangeklaagde zagen elkaar steeds vaker en aangeklaagde vroeg klaagster voor nog meer parochiële activiteiten. Klaagster voelde zich ook geenszins afgewezen door aangeklaagde.

2.3. Klaagster kreeg veel blikken van verstandhouding en aanrakingen van aangeklaagde. De relatie werd steeds intiemer. Aangeklaagde gaf aan dat hij het lekker vond om bij haar aan de binnenkant van de pols te ruiken en deed dit ook. Ook gebeurde het dat tijdens het kopiëren in diens privévertrekken aangeklaagde aanhalig werd en klaagster begon te zoenen. Dit leidde tot tongzoenen. Er vonden ook omhelzingen plaats, die eindigden met de handen onder de kleding. Klaagster heeft op herhaaldelijk bij aangeklaagde op schoot gezeten. Ook heeft aangeklaagde zich vijf tot tien keer laten aftrekken door klaagster, waarbij hij telkens klaarkwam. Klaagster merkt op dat aangeklaagde veel haar op de borst heeft en dat zijn penis een te krappe voorhuid heeft.

2.4. Aangeklaagde verdeelde zijn aandacht over meerdere vrouwen. Hij was zeer van "het aanraken". Toch denkt klaagster dat aangeklaagde de waarheid sprak toen hij haar zei dat hij met niemand zo ver ging als met haar.

2.5. De relatie duurde tot het voorjaar van [xxxx]. Toen meende klaagster dat het beter was te stoppen zowel met haar huwelijk als met de relatie met aangeklaagde. Vanaf dat moment heeft ze meer afstand genomen van aangeklaagde. Toen klaagster een nieuwe relatie kreeg in [xxxx] kwam zij tot het besef dat aangeklaagde haar seksueel heeft misbruikt. Zij was door het overlijden van haar dochter en haar huwelijksproblemen extra kwetsbaar en aangeklaagde heeft daar misbruik van gemaakt. In plaats van afstand te nemen van klaagster op het moment dat zij bekende verliefd op hem te zijn, heeft hij juist toenadering gezocht. Toen klaagster in [xxxx] beseftte dat zij was misbruikt, realiseerde zij zich tevens dat zij de jaren na de scheiding uit schaamte volledig gezwegen had over de aard van de relatie met aangeklaagde. Hierdoor was zij in een eenzame positie terecht gekomen en ging zij gebukt onder het gevoel haar gezin te kort te hebben gedaan. Klaagster neemt het aangeklaagde kwalijk dat haar huwelijk geen enkele kans meer heeft gekregen doordat beklagde juist toenadering tot haar zocht in plaats van zich terug te trekken. Klaagster is van oordeel dat aangeklaagde had moeten aangeven dat hij geen pastorale hulp kon bieden en dat hij haar eventueel had moeten doorverwijzen.

2.6. Door de relatie met aangeklaagde heeft klaagster ook zeer nadelige gevolgen in haar werk ondervonden. Het misbruik had een uiterst negatieve invloed op haar creativiteit en ondernemingszin. Ten gevolge hiervan liepen haar inkomsten dramatisch terug. Klaagster heeft hierdoor ook financiële schade geleden.

2.7. Klaagster was begin [xxxx] een week naar een klooster geweest. Toen zij in [xxxx] met haar kerkkoor korte tijd in een (ander) klooster logeerde kwamen intense herinneringen aan dat eerdere bezoek terug. Dit gaf haar inzicht in hoe haar gezin en zij zich in [xxxx] voelden: stuurloos, wanhopig en kwetsbaar. Dit inzicht vervulde klaagster met grote woede jegens aangeklaagde en deed haar besluiten een klacht in te dienen.

2.8. Klaagster is in de afgelopen periode heel erg bezig geweest met de gebeurtenissen in de periode [xxxx]- [xxxx]. Klaagster is de verwerking aan het afronden en vindt het belangrijk dat de bisschop op de hoogte wordt gesteld van deze klacht. Klaagster wil graag dat aangeklaagde haar oprecht excuses aanbiedt en dat hij erkent dat het misbruik heeft plaatsgevonden.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde stelt dat de klacht ongegrond verklaard dient te worden. Aangeklaagde is zich niet bewust geweest van de verliefdheid van klaagster en was zelf niet verliefd op klaagster. Tevens ontkent aangeklaagde dat de door klaagster gestelde intimiteiten en seksuele handelingen zich hebben voorgedaan.

3.2. Het contact met klaagster onderscheidde zich niet van het contact met andere parochianen, mannen of vrouwen. Aangeklaagde voelde een warme vriendschap voor klaagster. Naar de mening van aangeklaagde overstijgt een warme vriendschap een gewone vriendschap. In een warme vriendschap voel je meer verwantschap met de ander. De brief waarin klaagster schreef op hem verliefd te zijn, stelt aangeklaagde niet te hebben ontvangen. Aangeklaagde heeft wel gedichten van klaagster ontvangen. Aangeklaagde geeft aan dat men deze gedichten zou kunnen opvatten als liefdesgedichten. Aangeklaagde wist niet goed wat hij met deze gedichten aan moest en heeft er naar klaagster toe niet op gereageerd.

3.3. Waar aangeklaagde in zijn brief van 30 november 2005 spreekt over “affectieve gevoelens”, heeft hij de term van klaagster uit haar brief van 22 november 2005 overgenomen en er een andere betekenis aan gegeven. Aangeklaagde bedoelt met “affectieve gevoelens” sympathie, warme gevoelens van vriendschap, diepe vriendschap.

3.4. De seksuele handelingen, waaronder het op de mond zoenen, tongzoenen, op schoot zitten en aftrekken, hebben volgens aangeklaagde niet plaatsgevonden. Aangeklaagde ontkent tevens een te krappe voorhuid te hebben.

4. De beoordeling

4.1. Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden.

4.2. Gelet op deze definitie, is de Klachtencommissie van oordeel dat de door klaagster gestelde feiten, indien deze hebben plaatsgevonden, moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van genoemd artikel. Tussen klaagster en aangeklaagde bestond immers een pastorale relatie en daarmee een afhankelijkheidsrelatie als bedoeld in art. 2.1 van de Procedure.

4.3. Klaagster heeft zowel in haar klaagschrift als tijdens de mondelinge behandeling op de Klachtencommissie een betrouwbare en consistente indruk gemaakt.

4.4. Dit laatste kan helaas niet van aangeklaagde worden gezegd. Daartoe diene het volgende.

4.5. In zijn brief van 30 november 2005 schrijft aangeklaagde onder meer aan klaagster:

“Toen bleek dat er wederzijds sprake was van affectieve gevoelens heb ik mij teruggetrokken in de rol van hulpverlener. (...)

Natuurlijk heb ik best begrepen, dat jouw gevoelens voor mij je hevig parten hebben gespeeld. Ik was dan ook opgelucht toen je mij ongeveer twee jaar geleden na een viering in de [xxxx] toevertrouwde dat je wat afstand wilde nemen. Ik dacht toen wel: is dat dan toch allemaal nog niet voorbij?”

De uitleg die aangeklaagde ter zitting aan het begrip “affectieve gevoelens” heeft gegeven, als onder 3 vermeld, sluit niet aan bij het algemeen taalgebruik, volgens welke het bij dergelijke gevoelens om liefde gaat die anders van aard is dan de liefde voor familie of vrienden of algemeen menselijke naastenliefde. Bovendien ziet de Klachtencommissie niet in waarom aangeklaagde zich in de rol van hulpverlener zou hebben (moeten) terugtrekken, indien er slechts sprake zou zijn geweest van sympathie, warme gevoelens van vriendschap en/of een diepe vriendschap. Hiervoor heeft aangeklaagde ter zitting geen bevredigende verklaring kunnen geven.

4.6. In zijn verweerschrift schrijft aangeklaagde onder meer dat hij zich niet bewust is geweest van de affectieve gevoelens die klaagster voor hem koesterde. Daargelaten dat aangeklaagde hiermee de betekenis van het begrip “affectieve gevoelens” wel degelijk lijkt te onderkennen, strookt dit niet met de laatste volzin van de brief van 30 november 2005, als onder 4.5 geciteerd. Uit die passage blijkt immers dat aangeklaagde zich bewust was van de gevoelens van klaagster voor hem. Bovendien volgt dat uit de verklaring van aangeklaagde ter zitting dat hij zich kan voorstellen dat de door klaagster aan hem verstuurde gedichten als liefdesgedichten zouden kunnen worden opgevat.

4.7. In zijn verweerschrift merkt aangeklaagde, voorts, op:

“Vaak eindigden deze visites (van aangeklaagde aan klaagster en haar toenmalige echtgenoot; Kl.cie.) met het aanbod van [xxxx] (klaagster; Kl.cie) om mij naar huis te brengen met de auto, waarbij zij mij bij de deur afzette ook zonder dat er weer intimiteiten plaatsvonden”.

De uitleg van aangeklaagde dat deze passage niets anders inhoudt dan dat er nooit intimiteiten tussen hem en klaagster hebben plaatsgevonden acht de Klachtencommissie in het licht van de geciteerde bewoordingen onaannemelijk.

4.8. Vanwege het voorgaande een en ander hecht de Klachtencommissie geen geloof aan de ontkennende verklaring van aangeklaagde over de aard van zijn relatie met klaagster en evenmin aan zijn ontkenning van de door klaagster gestelde intimiteiten en seksuele handelingen die tussen haar en aangeklaagde volgens haar hebben plaatsvonden.

4.9. De Klachtencommissie acht het kwalijk dat aangeklaagde een liefdes- en seksuele relatie met klaagster is aangegaan, terwijl klaagster zich bevond in een periode waarin zij zowel rouwde om een doodgeboren kind als ernstige huwelijksproblemen had en om die redenen

juist grote behoefte had aan goede pastorale zorg. De Klachtencommissie kan zich goed voorstellen dat klaagster het gevoel heeft dat haar huwelijk door haar relatie met aangeklaagde geen serieuze kans meer had. Aangeklaagde heeft er geen blijk van gegeven zich er ook maar enigszins bewust van te zijn dat hij onjuist ten opzichte van klaagster heeft gehandeld. Dat klaagster verliefd op klager was en dat de intimiteiten en seksuele handelingen tussen haar en aangeklaagde vrijwillig – in de zin van: zonder dwang of bedreiging - hebben plaatsgevonden maakt dat niet anders.

4.10. De slotsom is dat de Klachtencommissie de bisschop van Rotterdam zal adviseren de klacht gegrond te verklaren. Hoewel de Klachtencommissie aanneemt dat aangeklaagde met emeritaat is, acht zij, voorts, termen aanwezig de bisschop te adviseren aangeklaagde te waarschuwen, te vermanen en/of te berispen in de zin van artikel 17.1 aanhef en sub a van de Procedure. Voorts zal de Klachtencommissie de bisschop adviseren klaagster namens de Kerk oprechte excuses voor het haar aangedane misbruik aan te bieden.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Rotterdam de klacht gegrond te verklaren en aangeklaagde te waarschuwen, te vermanen en/of te berispen als bedoeld in artikel 17.1 aanhef en sub a van de Procedure, alsmede, om klaagster namens de Kerk oprecht excuses aan te bieden voor het haar aangedane misbruik.

Dit advies is vastgesteld op 13 oktober 2011 door mr. R.J.M. Smit, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en zr. J.G.M. Verwijs O. Praem, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Rotterdam en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.